

bpost
PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor:
8000 BRUGGE
Toelatingsnummer:
P209.039

Start van een
schooljaar in
covid tijden! / pag. 8

VOORWOORD

Beste lezer,

u houdt het tweede nummer van de 45ste jaargang van ons SOS-Caiza tijdschrift in handen! Zoals steeds proberen wij u in woord en beeld op de hoogte te houden van het reilen en zeilen van het project dat ons zo ter harte gaat.

Naar relatief prille maar intussen erg gewaardeerde gewoonte starten we met een stukje dagboek van Lieve Claeys. Het valt mij telkens weer op met welke energie, levensvreugde en vastberadenheid zij de zaken daar aanpakte in allesbehalve gemakkelijke omstandigheden. Wie Lieve Claeys gekend heeft, zal zeker beamen dat zij een sterke persoonlijkheid was, met alle voor- en nadelen van dien. Maar dankzij haar visie en koppige inzet stampte zij een prachtig project uit de grond dat tot op vandaag Boliviaanse kinderen en jongeren goed en degelijk onderwijs biedt.

We brengen ook weer heel wat actueel nieuws uit Caiza zelf. Hoewel de covid pandemie er bijlange nog niet onder controle is en de vaccinatiecampagne nog nergens staat zijn de scholen zoals gebruikelijk begin februari heropgestart. Met de nodige maatregelen zoals blijkt uit de foto's die padre Julian ons bezorgde. Hij stuurde ons ook het relaas van Jacko Pinto Noel en zijn familie. Hoewel de reistijd vanuit hun dorp naar Caiza in het beste (!) geval 20 uur duurt wilden zij per se hun zoon in het college inschrijven, dit wegens de goede reputatie van de school en het internaat. Aan de hand van zijn verhaal schetst hij de problemen waarmee de campesinos, de plattelandsbewoners, nog steeds te kampen hebben: isolatie, armoede en uitbuiting. Desondanks blijft de veerkracht van de Bolivianen groot. Zij willen hun kinderen een betere toekomst geven en een goede scholing is één van de sleutelfactoren.

Ook in België blijven we gemotiveerd om de mensen in Caiza te ondersteunen. Hierbij nodigen wij u graag uit naar de boerenmarkt in Nieuwmunster op zaterdag 21 augustus. Daar bieden we de eerste 'bakte' van de garnaalkroketten en ook nog andere lekkernijen aan. Van harte welkom!

Lieve Claeys had het naar verluidt vaak over de goddelijke voorzienigheid. Op één of andere manier, ook in penibele of schijnbaar uitzichtloze situaties kwam en komt alles goed. Zo ontvingen wij vorig jaar een belangrijke som vanuit een vereffening. Een echte opsteker! Hiermee kunnen we extra investeringen of onverwachte kosten financieren. Maar wij waarderen elke bijdrage want dankzij de steun van vele mensen uit Blankenberge en Beauraing staan we nu waar we staan. Ik wens u veel leesplezier en een mooie zomer toe!

Ludwig Vanderbeke

UIT HET DAGBOEK VAN LIEVE CLAEYS.

11 februari

Het is juist drie maand dat ik hier ben toegekomen, het is haast niet te geloven.

We staan gereed om op kamp te gaan met de kajotsters. Er zijn er een zestigtal die mee-gaan voor 10 dagen, een 20 tal kilometer van hier. De carnaval dagen zijn hier verschrikkelijk en daarom profiteert men ervan om met de meisjes weg te gaan. Ik ga mee om te koken natuurlijk.

De dagbladen die je stuurde in december zijn nu toegekomen. Langs de gewone post duurt het zo ongeveer een maand en een half eer de correspondentie hier arriveert. Maar dat geeft niets want tijd telt hier niet. Ik ben altijd zo blij als ik wat nieuws krijg ook al is het een dagblad. En ik heb ook alles maar absoluut alles goed ontvangen wat in mijn koffers stak. De spade en consoorten hebben hier al goede diensten bewezen in die Boliviaanse bodem. Ik heb mijn kamer mooi kunnen versieren met de spullen die je me meegegeven hebt. Het is toch zo plezierig als ik op mijn kamer kom met al die mooie dingen... en daarbij is mijn kamer een toevluchtsoord voor jan en alleman. Ze zijn allemaal onder de indruk als ze die mooie versieringen zien. Het is ook een opvoedend werk terwijl ik er zelf van geniet. Ik heb reeds alle mogelijke prenten en kaarten die ik bezat aan de ene en de andere uitgedeeld. Ze proberen dan in hun eigen huis zo een imitatieversiering te maken waarop ze heel fier zijn. Ik moet dan natuurlijk gaan kijken en zo kan ik ze nog eens aanmoedigen. Nu ga ik proberen cactussen te kweken op mijn kamer. Ik heb er ergens op 4.500 meter een hele struik kleintjes ontdekt tussen de rotsen. Als die daar groeien, moeten ze het maar eens op mijn kamer proberen.

Voor het ogenblik is het regenseizoen volop aan de gang, het is ferm koud ook. Het is immers zomer hier maar alles staat hier op zijn kop moet ge weten. Papa moest eens met zijn boot afkomen want er zijn nu veel wegen die absoluut onberijdbaar zijn. Op veel plaatsen loopt de rio over de weg (dat is heel modern hé) en daar kan men nu onmogelijk door. Op het pleintje voor het huis zijn ze hier als maar door aan het graven om stenen te maken en er komen altijd maar geraamten, doodskoppen en beenderen bloot. Het moet hier vroeger een kerkhof geweest zijn.

Ik zie regelmatig varkens (ge weet wel van die vuile zwarte met stekelhaar, bijna gelijk de wilde varkens in Europa maar nog veel lelijker) en die wandelen hier over en weer. Ik vroeg me steeds af wat die op de patio voor ons huis kwamen doen, maar nu denk ik de oplossing gevonden te hebben: waarschijnlijk komen ze de beenderen afpeuzelen van al die vergeten Spanjaarden en Bolivianen. ... Er is hier zo een beetje van alles te zien en vooral alles wat men zich bij ons onmogelijk kan voorstellen.

In mijn catechismus gaat het goed. Vorige week ontdekte ik echter na de les in de kerk van San Cristobal dat ik opgesloten zat met mijn 80 kinderen. Iemand had de kerk met een spie toegemaakt. Ik ben toch uitgebroken! En men kan zich daarom allemaal niet kwaad maken hier, waartoe zou het dienen... Men leert hier waarlijk een engelengeduld hebben. Men beweert echter dat ik dat geduld wel zal kwijt geraken na een jaar.

1 maart

Het kamp is al voorbij en het is bijzonder goed verlopen.

Er is hier voor het ogenblik water genoeg maar weldra zal de regen ophouden en staat de winter voor de deur. Ja, het is hier al op zijn kop. Zo bv. staat de zon hier 's middags nooit in het zuiden wel in het noorden, de maansikkel staat hier omgekeerd aan de hemel, juist verdraaid vergeleken bij Europa. De mensen zeggen hier tegen cacao cocoa en zo meer. Het is nog allemaal wel dat we hier niet op ons hoofd moeten lopen.

Ge moogt al de klederen verzamelen die ge kunt, we hebben ze hier echt nodig. Men komt soms iets tegen met die kleren. Voor een paar dagen zond Dia een man die er uitzag als vader Abraham. We moesten hem helemaal in de kleren steken. Hij had waar-empel zeer weinig aan. We bezorgden hem een hemd, een broek, een vest en schoenen. Toen hij bijna weg was, riep één van de vrouwen die ook kleren kwam halen in onze mercaderie (winkel): "Doe toch die kleren aan. Het duurde geen twee seconden of al zijn vodden waren uit en hij stond poedelnaakt in onze mercaderie. Hij gebruikte alle tijd om zich te kleden. En weg was hij. Het interessantste kwam echter nadien. Een hele serie vrouwen kwam af om schandaal te roepen. Toen we het echter goed verstonden, was het het volgende: een paar honderd meter verder had hij al zijn nieuwe kleren uitgetrokken en stond hij wederom in Adamspak. Hij was zijn nieuwe kleren aan het verkopen!!!! Ge moogt gerust heel Blankenberge en de helft van België mobiliseren om al de afgedragen klederen te verzamelen; ge kunt niet geloven hoeveel mensen er hier naar vragen. De helft van Potosi en omgeving draagt klederen die uit België komen. Alles kan gebruikt worden en de mensen zijn er zeer dankbaar om. Niets wordt zomaar weggegeven behalve in gevallen waar het echt nodig is. Alles wordt verkocht aan een spotprijs. Aldus is het mogelijk ongeveer de kosten van het transport te dekken. Zo vragen we 2fr voor een zakdoek, 20fr voor een rok, 100fr voor een mantel. Natuurlijk in ons geld gerekend, want hier rekenen met Bolivianos is een drama. Als we hier een miljoen Bolivianos hebben is dat slechts 5000fr. In het begin deed dit toch zo raar, altijd te horen rekenen met duizenden en tienduizenden. Munten bestaan hier niet, het is allemaal papieren geld en veelal helemaal versleten zodat men bijna niet meer ziet wat erop staat. En tellen dat men hier moet doen, het is nooit gedaan.

Ik zou nog een woordenboek Frans-Vlaams kunnen gebruiken. Zou je die willen opsturen. Ge moet weten dat al de priesters hier Walen zijn en we spreken veel Frans onder elkaar, nog meer dan Spaans. Vooral moet ik nu en dan een Franse brief beantwoorden. Met al die Spaanse woorden die ongeveer als in het Frans uitgesproken worden maar anders geschreven worden, twijfel ik van langs om meer hoe ik het Frans moet schrijven. Met een woordenboek is men duizend man sterk. Er ligt er nog wel een thuis, een nieuwe moogt ge echter niet kopen.

Een pop hier in Bolivia is de grootste weelde die men zich kan indenken. Zowel klein als groot gaat met een pop slapen als ze er een hebben natuurlijk! Mijn pop die ik mee- kreeg, doet de toer hier in de kamer van Elena die 17 jaar is en van één van de verpleegsters die 18 jaar is. Het is de grootste gunst die ik hun kan geven: de pop laten meene- men naar hun kamer. Echte kinders zijn het.

4 maart

Morgen ga ik weer zwemmen. Dokter Dia gaat nu en dan eens uitrusten niet ver van de zwemkom van Tarrapaya. Gisteren ben ik er met haar naartoe gereden om met de jeep te kunnen terugkomen. Morgen haal ik haar terug en dan gaan we zwemmen. Ik ben absoluut niet meer bang in het water hoor! Ik zwem heel de kom door en hij is minstens 20m lang. Reeds een prestatie hé!

Dia schikt van in mei aanstaande naar huis te komen. Ik ga haar erg missen want we kunnen het zeer goed samen. Nu en dan ga ik met haar helpen in het dispensarium en dan hebben we zodanig veel Vlaamse leute dat al de Indianen die naar de dokter komen mede lachen en ze weten niet waarvoor; dat is het komiekste.

Ik hoop dat het met jullie heel goed gaat. Ikzelf stel het opperbest.

Mijn heel veel beste groeten.

Lieve.

NIEUWS UIT CAIZA —

De Padre schrijft over Jancko Pinto, een internaatstudent van het college

Jancko Pinto Noël is geboren op 10 oktober 2007 in het gehucht Sacavillque Grande. Dit behoort tot de gemeente San Lucas en het departement Chuquisaca. Het ligt op ongeveer 120 km van Caiza. (Bolivia is onderverdeeld in departementen. Die bestaan dan uit provincies. Deze hebben verschillende gemeentes die dan op hun beurt een hoofddorp met veel gehuchten hebben.)

De vader van Noël is landbouwer, hij kweekt pinda's, maïs en fruit. Zijn mama is huisvrouw en helpt haar man

Op zondag 12 januari 2020 arriveerde Noël in Caiza voor het eerste jaar secundair onderwijs. Zijn papa was de nacht ervoor al aangekomen. Hij schoof aan in de rij van de wachtende ouders. Om er zeker van te zijn dat hun kind ingeschreven geraakt voor het college en het internaat, slapen ze op straat voor de poort van het parochiehuis. Nochtans had ik hun gezegd dat dit niet nodig was. De volgende dag was ook de mama in Caiza.

Op zondag 2 februari bracht de vader zijn zoon naar Caiza want op maandag zouden de lessen beginnen. Na de plechtige opening van het schooljaar, wilden de ouders mij nog eens spreken. Ze deden hun verhaal in het bureau van het parochiehuis.

Ik wil drie elementen uit dit gesprek eens wat verder bekijken.

1. De isolatie van de campesinos

Een reis vanuit hun gehucht naar Caiza is een hele onderneming. Vanuit hun kleine gemeenschap Sacavillque Grande is het drie uur stappen naar het dichtste kruispunt.

Of het nu koud, regenachtig of winderig is, ze moeten, beladen met hun spullen die weg afleggen. Eens ze daar zijn, moeten ze wachten tot er eens een vrachtwagen voorbij komt en hopen dat de chauffeur hun een lift wil geven. Zo geraken ze dan in het hoofddorp San Lucas. Daar moeten ze dan een autobestuurder vinden die hen wil meenemen. Vanaf hier kan dat wel met een kleinere wagen. Zo rijden ze naar Tres Cruces. Dat is een afstand van 86 km. Daar moeten ze overstappen om naar Cucho Ingenio te geraken zo'n 14 km. verder. Daar is de weg naar Caiza. Om hier te geraken moeten ze nog 22 km overbruggen.

In het totaal leggen ze een 120 km per auto af. Hiervoor moeten ze dus vijf bestuurders vinden die hen willen meenemen. In het beste geval doen ze er 20 uur over.

2. De motivatie: hoe komen de ouders erbij om hun zoon in Caiza in te schrijven?

Een familielid heeft hun ons college aangeraden. Hij zelf heeft hier gestudeerd en is nu arts in Sucre.

In de omgeving van hun woonplaats zijn er geen colleges meer. De enige secundaire school die nog open is, bevindt zich in San Lucas. Maar er is geen internaat waar de leerlingen tien maanden lang kunnen blijven. Daar moeten de internen elk weekend naar huis zelfs als ze in een ver afgelegen gehucht wonen

Het college van Caiza is ook gekend voor zijn ernstig onderwijs. Er wordt niet gestaakt en er zijn geen lesonderbrekingen. Er is les in de voor- en de namiddag en er is studie, na het vieruurtje, na het avondmaal en in het weekend. Zo krijgen de leerlingen een goede studiehouding en ze zijn goed voorbereid voor hogere studies.

3. Problemen van de campesinos

De man vertelde: "In onze kleine gemeenschap telen we veel gewassen. De streek is uiterst geschikt voor landbouw. De opbrengst is vrij groot maar we geraken onze producten niet kwijt tegen een rechtvaardige prijs. Ik breng ze op ezels, muil dieren en paarden

naar de grote weg. Opkopers zijn niet bereid om over de prijs te onderhandelen en ze kopen mijn waren tegen een zeer lage prijs. Toch geef ik er de voorkeur aan om ze op die manier te verkopen. Anders geraak ik ze niet kwijt en moet ik te veel weggooien. Zo heb ik al het werk voor niets gedaan."

Hij vroeg me toen of hij de school- en internaatkosten van zijn zoon in natura mocht betalen. Dat kon natuurlijk. Ik vroeg hem om ons gepelde pinda's te bezorgen. Die nemen minder plaats in en zijn dus gemakkelijker te vervoeren. We verrekenden ze tegen een eerlijke prijs. Hij bracht ons twee kwintalen (ongeveer 94 kg) goede, smakelijke pinda's die we in de internaten gebruikt hebben.

Gelijkaardige verhalen hoor je veel als je met ouders, leerlingen... spreekt. Veel mensen hebben het niet gemakkelijk en ze brengen veel offers om hun kinderen vooruit te helpen. Het doet pijn als je dat hoort. Hoe groot onze problemen soms zijn, er zijn veel Bolivianen, vooral armen en campesinos, die het veel moeilijker hebben maar die toch op een bewonderenswaardige manier vooruit weten te komen. Daarom praat ik graag en veel met de mensen en hun verhalen geven mij telkens de moed om verder te gaan.

Onze leerling Noël zou graag dokter of leraar worden. Zo kan hij ofwel de vele zieken hier helpen of les geven aan de vele. Kinderen die niet het geluk hebben om naar een goede school te gaan. Hij zegt dat hij hier gelukkig is hoewel hij het in het begin moeite had om te wennen. Hij studeert graag en hij vindt het leuk om met jongeren van zijn leeftijd samen te leven. En... hij speelt voetbal!!!! ■

Overlijdensbericht

Op 18 mei overleed mev. Jeanne Jaxsens, weduwe van de heer Lucien Vercruysse. Zij was vorige november 100 jaar geworden.

Zij was de laatste die de stichting van het comité van SOS Caiza nog meemaakte. Haar man was lange tijd de penningmeester maar Jeannetje zoals we haar noemden, was degene die actief meewerkte om geld in te zamelen voor het werk in Caiza. Ze was altijd even enthousiast en bereid om haar steentje bij te dragen. Ze was een grote steun!!!!

IN DE KIJKER _

Het nieuwe schooljaar is gestart!

In Caiza start het schooljaar begin februari. Hierbij enkele sfeerbeelden.

BOERENMARKT _

**Dit jaar mogen we weer en we zullen er bij zijn!
Zeker weten! Hopelijk jullie ook !**

Op zaterdagmiddag, 21 augustus 2021 kunnen we "als 't God belieft" om in de stijl van Lieve Claëys te blijven, van 14 tot 19 uur, onze 7de editie van onze Boerenmarkt te Nieuwmunster organiseren!

Wat is de bedoeling van die lokale markt?

We opteren voor een uitzonderlijke markt met verse producten, een persoonlijk contact met de producenten en een gezellige sfeer. Het dorpsplein van Nieuwmunster wordt hiervoor omgetoverd tot een gezellige markt. Hobbyteelt, bloemen en planten, handgemaakte goederen, landbouw- en streekproducten staan centraal binnen ons opzet. We proberen om een gevarieerd assortiment aan producten aan te bieden. Van brood, bloemen, zuivel, ijs, honing, fruit, groenten, aardappelen, aardewerk, kaas- of vleeswaren. En met onze deelname zijn we er heel graag bij!

Vier jaar geleden kwamen we op het idee om ook iets te verkopen ten voordele van Caiza en het is meteen een mooie reclame voor ons ontwikkelingsproject.

Van het één kwam het ander, de garnaalkroket werd geboren, we zetten een productie op poten en de eerste 200 garnaalkroketten werden voor verkoop op de boerenmarkt geproduceerd. Er kwamen nog wat kraampjes bij met popcorn, ingemaakte groenten... We waren enthousiast, het werd een succes! Toen kwam het idee om de verkoop van garnaalkroketten uit te breiden en dit voor de warmste week. Dit was voor SOS Caiza een schot in de roos! Ook dit jaar zullen in oktober opnieuw kroketten verkocht worden. Hou het volgend boekje nauwlettend in de gaten, als je wil bestellen, niet aarzelen, doen! Dit kan ook op de Boerenmarkt en voor wie nog twijfelt, kom in augustus alvast eens proeven.

We zijn heel blij dat we dit opnieuw kunnen organiseren!

Kom gerust af, [gezelligheid troef!](#)

FINANCIËS _

Onze ontvangsten

JANUARI 2021

Adoptie	391,07 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	2533,79 euro
Gewone giften Wal.	1496,40 euro

totaal 4621,26 euro

FEBRUARI 2021

Adoptie	375,86 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	1397,79 euro
Gewone giften Wal.	591,40 euro

totaal 2385,05 euro

MAART 2021

Adoptie	855,65 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	803,79 euro
Gewone giften Wal.	891,40 euro

totaal 2780,84 euro

Opbrengst pannenkoekenactie

2500 euro

GROTE GIFT VANWEGE STICHTING BOHETS

Een stukje tot onze verbazing maar zeker ook tot onze heel aangename verrassing ontvingen we vorig jaar een omvangrijk bedrag op onze rekening. Dit bleek voort te komen uit de vereffening van Stichting Bohets uit Mechelen.

De bestuurders bezorgen ons de volgende informatie:

E.E. Bohets overleed in Muizen (een deelgemeente van Mechelen) in 1982. Bij testament liet hij een stichting oprichten met als doel zijn nalatenschap te besteden aan hulp voor arme kinderen in het Mechelse. Omstreeks 1990 werd dan een dagcentrum bijzondere jeugdzorg opgericht, waar een 20-tal kinderen terecht kunnen in naschoolse opvang. (Dit initiatief werd intussen overgeheveld naar een grotere zorggroep nvdr). Het was de uitdrukkelijke wens van de stichter dat zijn erfenis ten goede kwam aan opvoeding en onderwijs voor arme kinderen. Het SOS Caiza project is een soortgelijk initiatief en komt dus in aanmerking voor ondersteuning!

Vanuit het SOS Caiza comité wensen wij de raad van bestuur van de Stichting Bohets en hun medewerkers uitdrukkelijk te bedanken. Met het bedrag van maar liefst €25.000 hebben we een veilige reserve om tegenslagen op te vangen of noodzakelijke investeringen te doen.

Vier je een speciale verjaardag of jubileum?

Deel deze vreugdevolle momenten
met de kinderen van Caïza!

**Stel je familie en vrienden
een gift aan SOS Caïza voor.**

Een storting op rekeningnummer

BE 57 4727 0698 0135

Hoeksam 15, 8377 Zuienkerke

Tel. 050 41 72 25

Voor giften vanaf 40 euro
krijgt de schenker een fiscaal attest.

Wil je dit tijdschrift via mail ontvangen?

Dat kan!

Graag een mailtje naar mark.makelberge@telenet.be

Bezoek zeker ook eens de website voor de meest recente informatie

www.soscaiza.be

SOS Caïza vzw.

Rekeningnummer: IBAN nr. BE 57 4727 0698 0135 - KRED BE BB

Verantwoordelijk uitgever: Ludwig Vanderbeke
Brugse Steenweg 23, B-8377 Zuienkerke